

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060305

DOM
2015-06-18
Stockholm

Mål nr
F 985-15

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2015-01-08 i mål nr F 4584-14, se bilaga

KLAGANDE

P I

MOTPART

Trafikverket
781 89 Borlänge

Ombud: Verksjuristen G H

SAKEN

Ersättning på grund av skador på fastigheten X i Avesta kommun i samband med anläggningsförrättning

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens dom och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning.

Dok.Id 1216125

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Mark- och miljööverdomstolen beslutade den 23 februari 2015 att ge prövningstillstånd avseende frågan om ersättning till följd av merarbete med att rädda material som påverkats av inträngande vatten i industribyggnaden. Avseende målet i övrigt gavs inte prövningstillstånd och i dessa delar står därför mark- och miljödomstolens dom fast.

P I har yrkat att mark- och miljööverdomstolen ska tillerkänna honom ersättning för nedlagt arbete med 74 375 kr. Han har även begärt att Mark- och miljööverdomstolen ska hålla syn på platsen.

Trafikverket har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN

P I har vidhållit vad han anfört i mark- och miljödomstolen och tillagt i huvudsak följande. Vare sig Lantmäteriet, Trafikverket eller mark- och miljödomstolen har förvissat sig om skadans omfattning. Allt material finns fortfarande kvar i industribyggnaden och en besiktning på plats skulle kunna ge en korrekt bild av omfattningen av det nedlagda arbetet.

Trafikverket har anfört sammanfattningsvis följande. **P I** har inte visat att han drabbats av ersättningsgill skada uppgående till yrkat belopp, utan han är väl kompenserad genom det belopp, 15 000 kr, som dömts ut. Det finns inget material som visar att det funnits behov av ytterligare arbete. Det som **P I** anfört i sitt överklagande till Mark- och miljööverdomstolen leder inte till någon annan bedömning.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Målet handläggs i mark- och miljödomstolen enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden, men det är fråga om en förmögenhetsrättslig tvist som parterna

förfogar över och principerna för handläggning av dispositiva tvistemål ska tillämpas. Det innebär bl.a. att det i enlighet med 12 § ärendelagen åligger rätten att klargöra parternas ståndpunkter och grunderna för dessa.

Mark- och miljödomstolen har inte tagit reda på Trafikverkets inställning till P Is yrkande. Vidare framgår att P I i överklagandet till mark- och miljödomstolen uttryckte sig på ett sådant sätt att det kunde uppfattas som att han begärde att mark- och miljödomstolen skulle hålla syn av mängden material som fanns i industribyggnaden. Mark- och miljödomstolen har inte heller utrett P Is inställning i detta avseende. Det kan noteras att P I i Mark- och miljööverdomstolen uttryckligen har begärt att syn ska hållas. Till detta kommer att det av domen inte framgår hur mark- och miljödomstolen har kommit fram till sitt ställningstagande i ersättningsfrågan.

Sammanfattningsvis finner Mark- och miljööverdomstolen att målet i mark- och miljödomstolen inte har utretts efter vad dess beskaffenhet kräver. Mark- och miljödomstolens dom ska därför undanröjas och målet återförvisas till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Lars Dirke, hovrättsrådet Roger Wikström, tekniska rådet Cecilia Undén och hovrättsrådet Ingrid Åhman, referent

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Kristina Dreijer

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2015-01-08
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr F 4584-14

KLAGANDE

1. P I

2. A K S

a

3. Å S

ÖVERKLAGAT BESLUT

Lantmäteriets beslut den 26 juni 2014 i ärende nr W102010, se bilaga 1

SAKEN

Anläggningsförrättning för anslutningsväg till riksväg 70 vid Fridhem, Avesta kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 395091

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00 -

BAKGRUND

Lantmäteriet (LM) avslutade den 12 januari 2011 en anläggningsförrättning där gemensamhetsanläggningen Sör Nävde ga:3 inrättades. LM:s beslut överklagades till mark- och miljödomstolen som den 31 maj 2011 avvisade yrkandet att Trafikverket ska anlägga en gång- och cykelväg och avslog överklagandena i övrigt. LM ändrade anläggningsbeslutet den 26 juni 2014 eftersom nya fastigheter inträdde.

P I, A K S och Å S har nu överklagat LM:s anläggningsbeslut och ersättningsbeslut av den 26 juni 2014.

YRKANDEN M.M.

P I, A K S och Å S (P I m.fl.) har, som de får förstås, i första hand yrkat att förrättningen upphävs och återförvisas till LM för förnyad handläggning och att LM byter förrättningsman. I andra hand har de, som de får förstås, yrkat att frågan om gång- och cykelväg ska ingå i förrättningen.

P I har yrkat att ersättningen för omhändertagande av skadat material ska uppgå till 74 275 kr.

De har till stöd för sin talan uppgett i huvudsak följande.

Återförvisning

P I m.fl. har i flera år försökt få ordning på de frågor som de återigen överklagar. I stället för att rätta till de fel som har begåtts försöker Trafikverket och LM påskynda att fastställa förrättningar m.m. för att dessa ska vinna laga kraft och P I m.fl. ska förlora rätten att bli hörda. Mark- och miljödomstolens dom från 2011 blev inte rätt. Domstolen konstaterade att vägens höjd inte torde vara nödvändig att ange i anläggningsbeslutet men Trafikverket har byggt en väg som fullständigt invallar P I m.fl. och orsakar skador på byggnader och för-svårar vägunderunderhåll m.m. Efter höga kostnader för båda parter beslutar LM att ersättning ska utgå med 15 000 kr vilket är för lågt. Skadorna som skett är en direkt

följd av felaktig utsättning av vägens höjd och som Trafikverket byggt trots att P I m.fl. motsatt sig det. Nivån på vägen ligger alldeles för högt i förhållande till byggnaderna med risk för framtida skador på fasaderna. Trafikverket har blivit tvunget att vidta ett flertal nödlösningar till stora kostnader och mot bättre vetande. P I m.fl. har aldrig fått någon redovisning när eventuella ändringar har gjorts och de har inte heller bemötts på ett riktigt sätt vid mötena med Trafikverket. Det har inte heller förts några anteckningar eller annan skriftlig dokumentation hos Trafikverket. P I m.fl. bemöts på liknande sätt av LM och blir inte upp-lysta om deras rätt att komma till tals eller får svar på för dem viktiga frågor. Trots att LM äntligen har skrivit in i protokollet att P I yrkar att frågan om gång- och cykelväg ska utredas har LM inte gjort det utan ansett att det är för mycket jobb att undersöka saken. Trafikverket har ansökt om förrättningen men har i sin ansökan utelämnat obekväma frågor som Trafikverket tidigare har hävdade kommer att behandlas i samband med anslutningsvägarna. Förrättningen innehåller enligt P I m.fl. inte de frågor som ska vara med. LM följer inte den fastställda planen eftersom LM inte utreder frågan om när och på vilket sätt planen ändrades innan den vann laga kraft. När en ombyggnad av en väg sker som påverkar en fastighet så är det LM:s uppgift att se till så att det inte blir någon försämring till men för fastigheten samt att skälig ersättning utbetalas till fastighetsägare som drabbas. En annan aspekt är säkerhetsproblemen, bl.a. frågan om hur P I m.fl. ska ta sig till och från busshållplatsen.

Gång- och cykelväg

Frågan om gång- och cykelväg diskuterades på ett möte den 12 januari 2011 vilket bekräftades i en underrättelse av beslutet den 18 januari 2011. Redan vid mötet påtalade P I m.fl. att Trafikverkets ansökan inte var korrekt eftersom frågan om gång- och cykelväg saknades. I mark- och miljödomstolens dom den 31 maj 2011 avvisades yrkandet om att Trafikverket ska anlägga en gång- och cykel-väg. I protokoll från mötet som ägde rum den 16 juni 2014 behandlades dock åter-igen frågan om gång- och cykelväg. Denna fråga ska ingå i förrättningen eftersom Trafikverket i sitt beslut om fastställelse av arbetsplanen skriver att det inte kommer att vara tillåtet att gå eller cykla efter väg 70 mellan Avesta och Rembo efter om-

byggnaden. I samband med fastställelsen av arbetsplanen fick P I m.fl. beskedet av Trafikverket att en gång- och cykelväg till deras fastigheter skulle byggas. Frågan är viktig för P I m.fl. och det är felaktigt att Trafikverket inte tagit med detta i sin förrättningsansökan. Det kan inte förväntas av P I m.fl. att de som lekmän ska ha kunskap om Trafikverkets och LM:s arbetsrutiner och att de ska kunna bedöma och förstå när och vid vilken tidpunkt de ska reagera så att de inte mister sin rätt. LM ska följa den fastställda arbetsplanen och har någon ändring skett i den ska också LM göra en följdändring i förrättningsbeslutet. Det är LM:s uppgift att tillgodose deras behov av en gång- och cykelmöjlighet där förhållandet inte är sämre än det var innan ombyggnaden. P I m.fl. ska inte behöva tåla en uppenbar försämring eller erbjudas ett livsfarligt alternativ. Det är omöjligt för gång- och cykeltrafikanter att få plats på vägen och på vissa ställen är det inte ens 25 cm utanför den vitmålade linjen.

Ersättning

Det är inte rimligt att LM godtyckligt bedömer ersättningens storlek utan att ha för-vissat sig om omfattningen. P I kan genom uppvisande av mängden material göra troligt att arbetet har den omfattning som beloppet grundar sig på. Detta blygsamma belopp uppgår inte ens till värdet av det förstörda materialet utan är endast en lågt beräknad kostnad för nedlagda timmar. P I har dessutom glömt att begära ersättning för merarbete med att forsla bort snö varför den kostnaden tillkommer.

P I m.fl. har till stöd för sin talan bifogat bilder, kartor, planritning och handlingar från LM:s akt.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen avgör målet utan att hålla sammanträde med stöd av 31 § anläggningslagen (1973:1149) och 16 kap. 8 § fastighetsbildningslagen (1970:988).

Gång- och cykelväg

Mark- och miljödomstolen har i dom den 31 maj 2011 avvisat yrkandet att Trafikverket ska anlägga en gång- och cykelväg med motiveringen att det ligger utanför domstolens prövning av det anläggningsbeslut LM fattat (mål nr F 2400-11).

I den nu överklagade anläggningsförrättningen har yrkandet framställts och LM har hänvisat till att den endast kan ta upp frågor som ryms inom ramen för den sökta förrättningen. Mark- och miljödomstolen konstaterar att en lagakraftvunnen arbetsplan, numera vägplan, utgör ansökan och därmed ramen för anläggningsförrättningen. Domstolen instämmer i LM:s bedömning att yrkandet inte kan prövas i förrättningen och vad P I m.fl. har anfört i sitt överklagande förändrar inte detta. Deras överklagande ska därför avslås.

Ersättning

Vad P I har anfört i sitt överklagande föranleder inte mark- och miljö-domstolen att göra en annan bedömning av ersättningens storlek än vad LM gjort. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 29 januari 2015. Prövningstillstånd krävs.

Monica Daoson

Monica Haapaniemi

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Monica Daoson, ordförande, och tekniska rådet Monica Haapaniemi.